

Gesprekspartners Startmotor

datum
10 maart 2020

kenmerk

uw relatienummer

bijlage(n)

Betreft: Positie t.o.v. Startmotorkader

Geachte mevrouw/heer,

De Woonbond is betrokken geweest bij gesprekken tussen Aedes en de warmtebedrijven over een kader voor de Startmotor gericht op de aansluiting van huurwoningen op een warmtenet. De focus van die betrokkenheid lag op het punt van het borgen van de woonlastenneutraliteit voor huurders die te maken krijgen met het voorstel om over te stappen van aardgas naar een warmtenet. De gesprekken met Aedes en warmtebedrijven waren heel constructief, dat hebben we zeer gewaardeerd.

Andere aspecten, zoals de vraag hoe het zit met de duurzaamheid van warmtenetten zijn buiten beschouwing gebleven. Het oordeel van de Woonbond over de het Startmotorkader betreft dan ook alleen de financiële effecten op de woonlasten van een huurder.

Voor de Woonbond geldt dat bij het financiële aspect ook gekeken wordt naar de marktordening van de verschillende regimes. Zo geldt op de aardgasmarkt een bepaalde mate van concurrentie en kent de warmtemarkt monopolistische aanbieders. Dat aspect weegt de Woonbond mee in haar oordeel. Wij gaan er daarbij vanuit dat de overstap naar een monopolist makkelijker is als er ook een substantieel voordeel te behalen valt.

Oordeel Woonbond

De Woonbond is ronduit positief over de afspraak in het Startmotorkader om het vastrecht voor te splitsen in een huurders- en verhuurdersdeel. Daarbij geldt als basis, dat het huurdersdeel gelijk is aan het vastrecht dat geldt voor aardgas. De Woonbond wijst al langer op de problemen die ontstaan als huurders geconfronteerd worden met het veel hoger vastrecht (inclusief afleverset) en wij vinden het een goede zaak dat dit probleem op deze wijze wordt opgelost. Compensatie via een huurverlaging leidt bij huurtoeslagontvangers tot verlaging van de huurtoeslag, waardoor het effect van de huurverlaging wordt aangetast.

Ook ontwikkeling van de template die gebruikt wordt om een transparante businesscase te bouwen heeft onze steun. Wij zijn er van overtuigd dat voor het bestaansrecht van een monopolist transparantie over kosten en opbrengsten noodzaak is. Hoe minder gegevens daarbij vertrouwelijk worden gehouden, hoe beter.

Niet positief is de Woonbond over de keuze om het warmtetarief gelijk te houden aan de uitgangspunten uit de NMDA-systematiek. De huidige warmteaanbieders geven daarbij soms wel en soms niet afslag ten opzichte van het maximum. Wij denken dat een afslag wenselijk is omdat het warmtetarief van het ACM gebaseerd is op de gemiddelde gasprijs die een consument betaalt. De gasmarkt kent echter concurrentie en overstappers betalen (tijdelijk) lager tarieven. Dit potentiële voordeel vervalt bij warmtenetten. Dat het warmtetarief volgens het ACM-principe tevens de aardgasprijs blijft volgen, betekent ook dat toekomstige energiebelastingverhogingen op aardgas ook bij de warmteafnemer van het eerste uur terechtkomt.

Beide bezwaren rond de aanvangsprijs en de indexatie bieden de gemiddelde huurder met de overstap geen voordeel op en in sommige gevallen zelfs een nadeel. Dat voldoet niet aan ons uitgangspunt dat de overstap naar een monopolist een substantieel voordeel dient op te leveren.

Conclusie

Het Startmotorkader is een flinke verbetering voor huurders ten opzichte van de geldende effecten van de NMDA-systematiek. Deze systematiek van het Startmotorkader is passend voor bij het uitgangspunt van woonlastenneutraliteit op het niveau van gemiddelden. Het verlies van de voordelen van concurrentie door overgang naar een monopolist wordt echter onvoldoende gecompenseerd. Evenmin wordt in het warmtetarief (een deel van) het fiscale voordeel ten gevolge van de schuif in de energiebelasting, dat nu landt bij de warmtebedrijven, doorgegeven aan de afnemer. De Woonbond zal daarom haar achterban adviseren op lokaal niveau de voorstellen te toetsen op het woonlasteneffect. Daarbij kunnen het lokaal gehanteerde GJ-tarief of andere compenserende maatregelen een rol spelen.

Wij hopen met deze brief onze positie voldoende te hebben weergegeven.

Met vriendelijke groet,

Paulus Janssen
Directeur Woonbond